

PREZIDENTI VÝCHODNÍ EVROPY

UKRAJINA

Charlota Dědková	439555
Daniel Polách	439858
Adam Záleský	427134
Klára Šídlová	450679
Daniel Kolman	450736

LEONID KRAVČUK

- ▣ 5.prosince 1991 – 19. července 1994
- ▣ První prezident nezávislé Ukrajiny
  - 1. prosince 1991 schválilo nezávislost celostátní referendum (90% pro)
  - První přímé volby, po prvním kole vítězí se 61,6% hlasy
- ▣ „Otec národa“
- ▣ Populární – budování demokratického státu
- ▣ Zahraniční politika – směřování na západ

- Snaha posilovat ukrajinskou státnost
  - Ekonomické reformy
  - Prosinec 1991 – předčasné volby
  - => parlament dysfunkční
  - => 1996 nová ukrajinská ústava
-
- Březen 1994 – vyhlášení prezidentských voleb

LEONID KUČMA

- ▣ 19. července 1994 – 23. ledna 2005
- ▣ Dvě volební období
- ▣ Počátek prezidentské dominance v politickém systému země
- ▣ Rada regionů
- ▣ Ukrajina řazena k oligarchickému neopatrimonialismu
- ▣ => dvě moci – státní a oligarchická
- ▣ „Transformace objektů predátorských elit na počátku 90.let na dominantní aktéry“ (Serhij Kudelia)
- ▣ Červen 1996 nová Ústava – přiblížení k poloprezidentskému modelu vlády

- ▣ Ve volbách 1999 znovuzvolení (56,2%)
- ▣ 2000 vypsál referendum – návrh rozšíření pravomocí prezidenta
  - Zásah Ústavního soudu
- ▣ Podpora nejen proprezidentských formací, ale i většiny nezávislých poslanců

- ▣ Cenzura v médiích
- ▣ Těmniky
- ▣ „Při opozičních protestech prvně televize pominula velký počet účastníků demonstrace, následně jej drasticky ve vysílání snížila a při reportáži o demonstraci se místo davu lidí objevovaly záběry, na nichž skupiny lidí na ulici popíjely alkohol.“ (Natalije Ligačovová)
- ▣ Korupce, falšování kandidátních listin
- ▣ Skandál okolo vraždy Georgije Gongadzeho

VIKTOR JUŠČENKO

- ▣ 23. ledna 2005 – 25. února 2010
- ▣ Předseda vlády
- ▣ Prezidentské volby 2004
  - Vidina společnosti na změnu a zvýšení životní úrovně (výhra 52%)
  - Oranžová revoluce

Prezidentství

- ▣ Příklon k EU
- ▣ Na Ukrajině nepopulární
- ▣ Ústava z roku 2004 => Ukrajina posunuta k parlamentnímu zřízení
  - Omezení pravomocí prezidenta
- ▣ 2005 jmenování premiérky Julie Tymošenkové
  - Politická krize – vyvrcholení předčasné volby v roce 2007

Demokratizace

- ▣ Po volbách 2006 organizace Freedom House změnila status z „částečně svobodný“ na „svobodný“ stát
- ▣ Lepší situace než za vlády Kučmy

VIKTOR JANUKOVYČ

- ▣ 25. února 2010 – 22. února 2014
- ▣ Volby
  - První kolo výhra 35% x (Tymošenková)
  - Druhé kolo výhra 48,95% x (Tymošenková)

Prezidentství

- ▣ Zrušení Ústavy z roku 2004
  - Stejné pravomoci jako prezident Kučma
- ▣ Komunální volby v květnu 2010
- ▣ 5. srpna 2011 zatčení Tymošenkové
- ▣ Smlouva o spolupráci mezi EU a Ukrajinou – listopad 2013
  - Demontrace
  - protiterioristická operace“
  - Sesazení z postu

Demokratizace dle FH

- ▣ Komunální volby v říjnu 2010
  - Nedostatky v otázce svobodných voleb
    - ▣ Zneužití státního aparátu za účelem odstranění některých kandidátů z hlasovacích lístků
    - ▣ Zabránění nezávislých pozorovatelů v monitorování voleb
- ▣ Pokrytí opozice v médiích bylo sníženo
  - 2010 personální změny v Národní radě pro televizi a rozhlasové vysílání

=> Opozice ztratila své zastoupení

PETRO POROŠENKO

- ▣ 25. května 2014 – v úřadě
- ▣ Bývalý ministr zahraničních věcí; obchodu a hospodářského rozvoje
- ▣ Vítězství v prvním kole 57,4%
- ▣ Vyhrocenější vztahy s Ruskem, příklon k unii

Prezidentsví

- ▣ „Čokoládový král“
- ▣ Minské dohody
- ▣ Obráčení k NATO, EU

Demokratizace

- ▣ Decentralizační reformy: „Klíčový prvek mírového plánu“
- ▣ Nesnaží se posílit své pravomoci
- ▣ Podepsán dekret o schválení předpisů o Rady veřejné kontroly v rámci protikorupčního úřadu
  - Kritika Výborem na ochranu novinářů

SHRNU TÍ

**DĚKUJEME ZA
POZORNOST**

Zdroje

- ▣ Gombos, L.: *Prezidentské volby na Ukrajině*. Politologická revue. 2005
- ▣ Haran, O.: *From Viktor to Viktor: Democracy and Authoritarianism in Ukraine*. *Demokratizatsiya*, Vol. 19, No 2, pp. 93-110. 2011
- ▣ Kubát, M. a kolektiv: *Politické a ústavní systémy zemí středovýchodní Evropy – Ukrajina* (Kopeček, L., Kubová O.). Nakl.: Eurolex Bohemia, Praha. 2004.
- ▣ Kuzio, T.: *The Orange revolution at the crossroads*. *Demokratizatsiya*, Vol. 14, No. 4, pp. 477-493. 2006
- ▣ *Ústava Ukrajiny 1996* [online] [cit. 2015-11-20] dostupná z <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80?test=4/UMfPEGznhhe6Q.ZiEMZFS5HI4jos80msh8Ie6>
- ▣ *Ústava Ukrajiny 2004* [online] [cit. 2015-11-20] dostupná z <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2222-15>
- ▣ *Výsledky prezidentských i parlamentních voleb* [online] [cit. 2015-11-20] dostupné z <http://www.cvk.gov.ua/>

- Robert S. Kravčuk, *Ukrainian Political Economy: The First Ten Years*, Palgrave Macmillan, 2002, 353 stran
- Anders Åslund, *Russia's Capitalist Revolution: Why Market Reform Succeeded and Democracy Failed*, 2007, ISBN 978-0-88132-409-9
- Anders Åslund, *How Ukraine Became a Market Economy and Democracy*
- Bc. Jana Hošková, *Politická opozice na Ukrajině: její proměny ve vztahu k proměnám politického režimu*, bakalářská práce
- ZAKARIA, Fared. 1997. The Rise of Illiberal Democracy. *Foreign Affairs*. 76(6): 22.
- CAROTHERS, Thomas. 2002. The End of the Transition Paradigm. *Journal of Democracy*. 13(1): 5-21.
- LEVITSKY, Steven a Lucan A. WAY. 2002. The rise of competitive authoritarianism. *Journal of Democracy*. 13(2): 51-65.
- KUBICEK, Paul. 1994. Delegative democracy in Russia and Ukraine. *KUBIČEK, Paul. Communist and Post-Communist Studies*. 27(4): 423-441.
- O'DONELL, Guillermo A. 1994. Delegative Democracy. *Journal of Democracy*. 5(1): 55-69.
- D'ANIERI, P. 2011. Structural Constraints in Ukrainian Politics. *East European Politics*. 25(1): 28-46. DYCZOK, Marta. 2006. Was Kuchma's Censorship Effective? *Mass Media in Ukraine before 2004. Europe-Asia Studies*. 58(2): 215-238.
- <https://freedomhouse.org/>